

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 769/2023
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник у ревизијском поступку Александар Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2224/2022 од 10.11.2022. године, у седници већа одржаној 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2224/2022 од 10.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П1 173/19 од 01.11.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати увећану зараду по основу сменског рада за период од маја 2016. године закључно са мајем 2019. године у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка од 75.875,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 370/20 од 08.10.2020. године ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату увећану зараду по основу сменског рада за период од маја 2016. године закључно са мајем 2019. године. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Решењем Врховног касационог суда Рев2 550/2021 од 03.03.2022. године, укинута је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 370/20 од 08.10.2020. године и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2224/2022 од 10.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати увећану зараду по основу сменског рада за период од маја 2016. године закључно са мајем 2019. године у појединачним месечним износима са припадајућом

законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правноснажну пресуду донету у другом степену у смислу члана 408, у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду (од маја 2016. године до маја 2019. године) био у радном односу код туженог и обављао је послове рачунополагача-инкасанта на наплати путарине по сменама, по унапред утврђеном распореду. Уговорима о раду од 02.05.2016. године, 24.10.2016. године, 23.10.2017. године и од 25.04.2017. године није уговорено увећање зараде за рад у сменама, а предвиђено је да се врста и степен стручне спреме и посебна знања за рад на одређеним пословима, који су одређени сложености послова, одговорности за обављање послова и условима рада, изражавају коефицијентом посла који запослени обавља и да тај коефицијент износи 1,7, те да се зарада за обављени рад састоји од основне зараде, увећане зараде и дела зараде за радни учинак. Чланом 42. став 2. тачка 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године прописано је да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани услови рада који се односе на рад у сменама. Вештачењем од стране вештака економске струке утврђено је да увећана зарада тужиоца по основу сменског рада током спорног периода одговара појединачним месечним износима ближе одређеним у изреци првостепене пресуде.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да тужиоцу у спорном периоду није исплаћивана увећана зарада која му, по становишту тог суда, припада за рад у сменама. У складу са наведеним, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати дуговане износе на име накнаде увећане зараде за сменски рад.

Другостепени суд налази да је одлука првостепеног суда донета погрешном применом материјалног права на утврђено чињенично стање. Становиште другостепеног суда је да, у складу са новелираном одредбом члана 108. Закона о раду, послодавац има овлашћење да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде. У ситуацији када је такав рад вреднован при утврђивању основне зараде, искључена је могућност примене увећања зараде, јер је сменски рад већ вреднован кроз утврђену основну зараду, при том имајући у виду да се коефицијент за обрачун зараде одређује на основу услова рада, одговорности сваког појединачног радног места, а не према врсти и степену стручне спреме коју има запослени. Будући да је утврђено да је Правилником о раду туженог од 17.04.2015. године сменски рад, као услов рада, вреднован у оквиру припадајућих коефицијената,

другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде за рад у сменама.

Супротно наводима ревизије, Врховни суд налази да је другостепена одлука донета правилном применом материјалног права на правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Одредбом члана 108. став 1. новелираног Закона о раду („Сл. Гласник РС“ бр. 24/05...са изменама и допунама објављеним у „Сл. Гласнику РС“ бр. 75/2014 и 13/2017), прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад на дан празника, за рад ноћу, за прековремени рад и за минули рад. Према одредби става 4. истог члана, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Сходно цитираној одредби, послодавац има овлашћење да својим општим актом и уговором о раду закљученим са запосленим утврди право запосленог на увећану зараду и њену висину за рад у сменама, али такође може да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде.

У конкретном случају, општим актом туженог послодавца Правилником о раду од 17.04.2015. године, чланом 42. став 2. тачка 2, између осталог прописано је да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Дакле, општим актима послодавца право на увећану зараду није утврђено као посебно право запослених, а уговорима о раду који је тужилац закључио са туженим од 02.05.2016. године, 24.10.2016. године, 23.10.2017. године и од 25.04.2017. године није уговорено да тужилац има право на увећану зараду по основу сменског рада, иако је таква могућност предвиђена и након измена и допуна Закона о раду од 29.07.2014. године. У таквој ситуацији Врховни суд налази да тужени није поступио супротно закону и да је у свему испунио своју обавезу према тужиоцу тако што му је у утуженом периоду исплаћивана зарада урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу. Из изнетих разлога неосновано се ревизијом тужиоца указује да сменски рад није вреднован при утврђивању основне зараде јер тужени општим актима није приказао структуру коефицијента као елемента за обрачун и исплату зараде.

Правилно је утврђено да су одредбом члана 42. став 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Тужиоцу, као и свим запосленима код туженог, зарада је морала бити обрачуната на начин како то предвиђа важећи општи акт туженог. Како је тужиоцу у утуженом периоду исплаћивана увећана зарада за сменски рад, урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу, тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде по том основу је неоснован, због чега је побијаном другостепеном одлуком правилно одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде по основу сменског рада.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**